TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2009. gada 12. februārī *

Lieta C-339/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Bundesgerichtshof* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2007. gada 21. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 20. jūlijā, tiesvedībā

Christopher Seagon, kas rīkojas kā *Frick Teppichboden Supermärkte GmbH* maksātnespējas procesa administrators,

pret

Deko Marty Belgium NV.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*] (referents), tiesneši A. Ticano [*A. Tizzano*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], E. Levits un Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*],
sekretārs B. Fileps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 11. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Sīgona [*Seagon*], kas rīkojas kā *Frick Teppichboden Supermärkte GmbH* maksātnespējas procesa administrators, vārdā — B. Akermane [*B. Ackermann*], *Rechtsanwältin*,

— *Deko Marty Belgium NV* vārdā — H. Reške-Keslers [*H. Raeschke-Kessler*], *Rechtsanwalt*,

— Čehijas valdības vārdā — T. Bočeks [*T. Boček*], pārstāvis,

— Grieķijas valdības vārdā — O. Pacopulu [*O. Patsopoulou*], M. Tasopulu [*M. Tassopoulou*] un I. Bakopuls [*I. Bakopoulos*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — A. M. Rušo-Žoē [*A.-M. Rouchaud-Joët*] un S. Grīnheida [*S. Gruenheid*], pārstāves,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2008. gada 16. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām (OV L 160, 1. lpp.) 3. panta 1. punktu un Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.) 1. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

2 Šis lūgums iesniegts saistībā ar šādu tiesvedību: Sīgons, kas rīkojas kā *Frick Teppichboden Supermärkte GmbH* (turpmāk tekstā — "*Frick*") maksātnespējas procesa administrators, pret *Deko Marty Belgium NV* (turpmāk tekstā — "*Deko*") par to, lai *Deko* atmaksātu summu EUR 50 000 apmērā, ko tai pārskaitījusi *Frick*.

Atbilstošās tiesību normas

3 Regulas Nr. 1346/2000 preambulas otrajā apsvērumā noteikts:

"Iekšējā tirgus pareizai darbībai nepieciešams, lai pārrobežu maksātnespējas procedūras darbotos efektīvi, un ir jāpieņem šī regula, lai sasniegtu mērķi, kas ietilpst tiesiskās sadarbības civillietās jomā, kā paredzēts [EK] Līguma 65. pantā."

4 Saskaņā ar šīs regulas preambulas ceturto apsvērumu "pareizas iekšējā tirgus darbības labad ir jāizvairās no personu stimulēšanas pārvietot aktīvus vai tiesvedību no vienas dalībvalsts uz citu nolūkā iegūt labvēlīgāku tiesisko statusu (labvēlīgākās tiesas piekritības izvēle)".

5 Šīs regulas preambulas sestajā apsvērumā paredzēts:

"Saskaņā ar proporcionalitātes principu šajā regulā būtu jāaprobežojas tikai ar noteikumiem, kas regulē piekritību maksātnespējas procedūru sākšanai un nolēmumus, ko taisa, tieši pamatojoties uz maksātnespējas procedūrām, un kas ir cieši saistīti ar šādām procedūrām. Turklāt šajā regulā vajadzētu iekļaut noteikumus par šādu nolēmumu atzīšanu un piemērojamo tiesību aktu, kas arī atbilst iepriekšminētajam principam."

6 Regulas Nr. 1346/2000 preambulas astotajā apsvērumā noteikts:

"Lai sasniegtu mērķi uzlabot pārrobežu maksātnespējas procedūru efektivitāti, ir vajadzīgi un lietderīgi, ka šajā jomā noteikumi par piekritību, atzīšanu un piemērojamo tiesību aktu būtu ietverti Kopienas tiesību aktā, kas ir saistošs un tieši piemērojams dalībvalstīs."

7 Šīs regulas 3. panta 1. punktā paredzēts:

"Tās dalībvalsts tiesas, kuras teritorijā atrodas parādnieka galveno interešu centrs, piekritībā ir sākt maksātnespējas procedūras. Sabiedrības vai juridiskas personas gadījumā juridisko adresi uzskata par galveno interešu centru, ja nav pierādījumu pretējam."

8 Šīs regulas 16. panta 1. punktā noteikts:

"Visus nolēmumus, kas sāk maksātnespējas procedūru, ko izdara dalībvalsts tiesa, kurai ir piekritība saskaņā ar 3. pantu, atzīst visās citās dalībvalstīs no brīža, kad tie stājas spēkā procedūras sākšanas valstī.

Šo noteikumu piemēro arī, ja, ņemot vērā viņa statusu, maksātnespējas procedūras pret parādnieku nevar ierosināt citās dalībvalstīs."

9 Šīs regulas 25. panta 1. punkta pirmajā un otrajā daļā paredzēts:

"Nolēmumus, ko sniegusi tiesa, kuras nolēmums par procedūras sākšanu ir atzīts saskaņā ar 16. pantu, un kas attiecas uz maksātnespējas procedūras norisi un izbeigšanu, kā arī šajā tiesā apstiprinātos mierizlīgumus atzīst bez turpmākām formalitātēm. [..]

Pirmo apakšpunktu piemēro arī nolēmumiem, kas izriet tieši no maksātnespējas procedūrām un kas ir cieši saistīti ar tām, pat ja tos sniegusi cita tiesa."

10 Regulas Nr. 44/2001 1. panta 1. punktā noteikta šīs regulas piemērošanas joma. Tā ir piemērojama civillietās un komerclietās un neattiecas uz nodokļu, muitas vai administratīvajām lietām.

11 Regulas Nr. 44/2001 1. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēts:

"Šī regula neattiecas uz:

[..]

b) bankrotu, uzņēmējsabiedrību vai citu juridisko personu likvidācijas sakarā dotiem tiesas rīkojumiem, mierizlīgumiem vai tamlīdzīgām procedūrām."

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

12 2002. gada 14. martā *Frick*, kuras juridiskā adrese ir Vācijā, pārskaitīja summu EUR 50 000 apmērā uz *Deko* — sabiedrības ar juridisko adresi Beļģijā — vārdā atvērto kontu *KBC Bank* Diseldorfā. Pamatojoties uz *Frick* 2002. gada 15. martā iesniegto pieteikumu, *Amtsgericht Marburg* [Marburgas Pirmās instances tiesa] (Vācija) 2002. gada 1. jūnijā uzsāka maksātnespējas procedūru attiecībā uz *Frick* mantu. Iesniedzot prasības pieteikumu *Landgericht Marburg* [Marburgas Apgabaltiesā] (Vācija), Sīgons, rīkojoties kā *Frick* maksātnespējas procesa administrators, lūdza šai tiesai, pamatojoties uz atcelšanas prasību sakarā ar parādnieka maksātnespēju, likt *Deko* atmaksāt minēto summu.

13 *Landgericht Marburg* šo lūgumu noraidīja kā nepieņemamu tāpēc, ka tai nebija starptautiskās piekritības šo lūgumu izskatīt. Tā kā Sīgona apelācijas sūdzība arī nevainagojās panākumiem, viņš iesniedza kasācijas sūdzību "Revision" *Bundesgerichtshof* [Federālajā Augstākajā tiesā].

14 Šādos apstākļos *Bundesgerichtshof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai tās dalībvalsts, kuras teritorijā attiecībā uz parādnieka mantu ir sākta maksātnespējas procedūra, tiesu starptautiskā piekritībā saskaņā ar regulu

[Nr. 1346/2000] ir izskatīt atcelšanas prasību sakarā ar maksātnespēju pret atbildētāju, kura juridiskā adrese ir citā dalībvalstī?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noraidoša:

Vai atcelšanas prasība sakarā ar maksātnespēju ietilpst [..] regulas [Nr. 44/2001] 1. panta 2. punkta b) apakšpunkta piemērošanas jomā?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

15 Iesniedzējtiesa ir uzdevusi jautājumus par tiesu starptautisko piekritību lietās par atcelšanas prasībām sakarā ar maksātnespēju.

16 No lēmuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka atcelšanas prasības Vācijas tiesībās regulētas 1994. gada 5. oktobra Maksātnespējas procedūru noteikumu (*Insolvenzordnung*) 129. un turpmākajos pantos (*BGBl.* 1994 I, 2866. lpp.). Šo prasību maksātnespējas gadījumā var celt tikai likvidators, lai aizstāvētu vienīgi kreditoru intereses. Saskaņā ar šo noteikumu 130.–146. pantu likvidators var apstrīdēt pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas veiktās darbības, kas kreditoriem rada zaudējumus.

17 Tātad atcelšanas prasība pamata prāvā celta ar mērķi palielināt tāda uzņēmuma aktīvus, attiecībā uz kuru uzsākta maksātnespējas procedūra.

18 Jānoskaidro, vai atcelšanas prasības ietilpst Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punkta piemērošanas jomā.

19 Šai sakarā vispirms jānorāda, ka Tiesa judikatūrā par 1968. gada 27. septembra Konvenciju par piekritību un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.) ir atzinusi, ka prasība, kas ir līdzīga prasībai pamata prāvā, ir saistīta ar bankrota procedūru, ja tā izriet tieši no bankrota un ir cieši saistīta ar likvidācijas procedūru vai noregulējumu tiesas ceļā (skat. 1979. gada 22. februāra spriedumu lietā 133/78 *Gourdain*, *Recueil*, 733. lpp., 4. punkts). Tātad prasība ar šādām iezīmēm neietilpst šīs konvencijas piemērošanas jomā.

20 Tieši šis pats kritērijs ir izmantots Regulas Nr. 1346/2000 preambulas sestajā apsvērumā, nosakot tās priekšmetu. Tādējādi saskaņā ar šo apsvērumu šī regula attiecas tikai uz noteikumiem, kas regulē maksātnespējas procedūras sākšanas kompetenci un tādu lēmumu pieņemšanu, kuri izriet tieši no maksātnespējas procedūras un ir ar to cieši saistīti.

21 Ievērojot šo likumdevēja nolūku un minētās regulas lietderīgo iedarbību, tās 3. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tai dalībvalstij, kuras teritorijā ir uzsākta maksātnespējas procedūra, ir noteikta arī starptautiskā piekritība izskatīt tieši no šīs procedūras izrietošās un ar to cieši saistītās prasības.

22 Šāda visu ar viena uzņēmuma maksātnespēju tieši saistītu prasību koncentrēšana tās dalībvalsts tiesās, kuras piekritībā ietilpst maksātnespējas procedūras uzsākšana, šķiet atbilst arī Regulas Nr. 1346/2000 preambulas otrajā un astotajā apsvērumā paredzētajam pārrobežu maksātnespējas procedūru efektivitātes un izskatīšanas ātruma uzlabošanas mērķim.

23 Turklāt šī interpretācija ir apstiprināta šīs regulas preambulas ceturtajā apsvērumā, saskaņā ar kuru pareizas iekšējā tirgus darbības labad ir jāizvairās no personu stimulēšanas pārvietot aktīvus vai tiesvedību no vienas valsts uz citu nolūkā iegūt labvēlīgāku tiesisko statusu (labvēlīgākās tiesas piekritības izvēle (*forum shopping*)).

24 Iespēja, ka dažādām tiesām būtu piekritīgas dažādās dalībvalstīs celtas atcelšanas prasības, traucētu sasniegt šo mērķi.

25 Visbeidzot, šī sprieduma 21. punktā sniegtā Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punkta interpretācija ir apstiprināta šīs regulas 25. panta 1. punktā. Pēdējās minētās normas pirmajā daļā ir paredzēts pienākums atzīt nolēmumus par maksātnespējas procedūras norisi un izbeigšanu, kurus pieņēmusi tiesa, kuras nolēmums par procedūras sākšanu ir atzīts saskaņā ar šīs regulas 16. pantu, proti, tiesa, kurai ir piekritība atbilstoši šīs pašas regulas 3. panta 1. punktam.

26 Saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 25. panta 1. punkta otro daļu šī paša punkta pirmā daļa attiecas arī uz nolēmumiem, kas izriet tieši no maksātnespējas procedūras un ir ar

to cieši saistīti. Citiem vārdiem sakot, šajā normā ir pieļauta iespēja, ka tās dalībvalsts tiesas, kuras teritorijā ir uzsākta maksātnespējas procedūra, saskaņā ar šīs regulas 3. panta 1. punktu izskata arī tāda veida prasību kā pamata prāvā.

27 Šajā kontekstā šīs regulas 25. panta 1. punkta otrās daļas beigu frāze "pat ja tos sniegusi cita tiesa" nenozīmē, ka Kopienu likumdevējs ir vēlējies izslēgt tās dalībvalsts tiesu piekritību attiecībā uz konkrētā veida prasībām, kuras teritorijā ir tikusi uzsākta maksātnespējas procedūra. Šī frāze it īpaši nozīmē, ka dalībvalstīm ir jānosaka tiesa, kurai ir teritoriālā un materiālā piekritība, un ka tai nav obligāti jābūt tiesai, kura ir sākusi maksātnespējas procedūru. Turklāt šī frāze attiecas uz Regulas Nr. 1346/2000 16. pantā paredzēto nolēmumu, ar kuriem sākta maksātnespējas procedūra, atzīšanu.

28 Ievērojot visus iepriekšējos apsvērumus, uz pirmo jautājumu sniedzama šāda atbilde: Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tās dalībvalsts tiesām, kuras teritorijā ir tikusi uzsākta maksātnespējas procedūra, ir piekritīga ar maksātnespēju pamatota atcelšanas prasība, kas celta pret atbildētāju, kura juridiskā adrese ir citā dalībvalstī.

29 Ievērojot uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

30 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām 3. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tās dalībvalsts tiesām, kuras teritorijā ir tikusi uzsākta maksātnespējas procedūra, ir piekritīga ar maksātnespēju pamatota atcelšanas prasība, kas celta pret atbildētāju, kura juridiskā adrese ir citā dalībvalstī.

[Paraksti]